

Szerkesztőség

Arad, Acsoy-palota,

Kiadóhivatal:

Sulv. Regeie Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 300 Lei.

Fél évre 180 Lei.

Negyed évre 90 Lei.

Havonta 30 Lei.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Testvériség.

Károly trónörökös nemrég zászlót bontott és erre a zászlóra a testvérisülés jelszavát írta föl. A lobogót Temesvárott bontották ki és a jelszónak az a célja, értelme és tartalma, hogy az egy országban élő népeket és nemzetiségeket a testvériség nevében buzdítsa meleg kézifogásra és megértésre. Ebben a kézifogásban áradjon át a lélekbe az a fluidum, amely kiirtja belőlünk az ellenségeskedéseknek és a nézeteltéréseknek, a politikai véleménykülönbségeknek, a felekezetieskedésnek és a pártviszályoknak maró és gyökértelen gyökerét. Károly trónörökös talán véletlenül, talán egy szerencsés inspiráció sugallatára olyan pillanatban bontott zászlót, olyan pillanatban proklamálta a békének és az egymásratalálásnak jelszavát, amikor Romániában a szélső faji elfogultság és a felekezeti gyilkosság hullámaival csapkodnak szerteszét. Ezzel az előkelő és nemes gesztussal, amely a társadalom különböző elemeit a kultúra közösségében akarja egyesíteni, s a műveltség és a megértés törekvéseivel igyekszik elsimítani az ellentéteket, Károly trónörökös tulajdonképpen pálcát tört a társadalmi türelmetlenség fölött.

Nekünk magyaroknak ez a testvérisülési jelszó különösen közel áll a szívünkhöz. A mi szándékaink tiszták és őszinték. Szabadságot szeretnénk, amennyire ez az állam törvényein belül csak lehetséges és mert a béke és a munka, a teljes összhang és megértés a vezető csillagunk, úgy érezzük, hogy az

„Infratrea” jegyében megindult mozgalom minden becsületes állampolgárt a zászlaja alá fog vonzani. A magyarság épen úgy, mint más nemzeti kisebbség Romániában, a törvények és a szerződések révén biztosított jogaiban élni kíván, kulturájában és nyelvében fejlődni akar, ennek az államnak a keretein belül és ennek az államnak a javára. A maga erkölcsével és tradícióival ez a magyarság Románia államgépében olyan hajtóerő, amelyet nemcsak megbecsülni kell, de amelyre valóban rá kell teríteni a testvériség megértés selymes igazságát.

A trónörökös akcióját mély morális belátás, tiszta és őszintén állampolitikai érzék sugallta. A testvérisülési programja ideális program, kivétel nélkül ideális energia és ideális elhatározottság kell. Állampolgárnak állampolgárral szemben ne legyen oka lesütni a szemét, szeretettel, egymást támogatni kész jóindulattal találjuk meg azt a lelki talajt, amely az új idők új társadalmának virágfakadását biztosítja. Nem szeretnénk, ha ez a jelenség csak hirtelen felvillanó és hamar elsuhanó reliktorvény lenne, nem szeretnénk, ha álomszerű varázslatnak tűnne fel, hanem azt akarjuk, hogy igazság, a valóságba átment szent hit és meggyőződés sarjadnak ki belőle.

Erre a testvérisülésre nemcsak a nemzeti kisebbségeknek van szükségük, nemcsak a felekezeti ellentéteknek a kiegyenlítődése szempontjából kívánatos a program megvalósítása, de szükség van rá magának az államnak is, ha kifelé

a külföld felé a konszolidáció tőgájában akar megjelenni. A trónörökös gesztusa emberi és politikai gesztus volt együttesen. A jelszó, amit a zászlóra írt, a szétzilált és megtépett korszaknak talán egyetlen olyan biztosítéka lehet,

A törökök aláírják a békét.

(Anglia passzív marad. — A franciák megszállják Elberfeldet.)

Angorából jelentik: A török nemzetgyűlés valószínűleg elfogadja a békeszerződést illetően a kormány javaslatát, a szerződés aláírását azonban fél évvel elhalasztják abban a reményben, hogy időközben megegyezést tudnak létesíteni az antantállamokkal a gazdasági és pénzügyi kérdésekben is.

Londonból táviratozzák: A Daily Mail külön tudósítója jelenti Angorából, hogy hat napi tárgyalás után a török kormány megállapodott a lausannei békeszerződés tervezet ügyében a török nemzetgyűlésnek teendő javaslatban. A javaslat helyesli Izmed pasa Lausanban elfoglalt állásportját. A kormány hiszi, hogy a török nemzetgyűlés a javaslatot elfogja fogadni. Konstantinápolyból jelentik, hogy a török csapatok megüzenték a szembenálló angol csapatoknak, hogy ne lődjenek meg, ha puskaropogást hallanak, mert ők a békekötést sortűzzel fogják üdvözölni.

Párisból jelentik: A Rajna-bizottság rendelete folytán a megszállt területen minden szabadságvesztési büntetést, amely legalább öt évig tart, francia fegyházakban kell letölteni.

amelyre nem kell pártnyafatóknak és társadalompolitikai tagozódásoknak színeit festeni, ez a jelszó magában véve pusztán tartalommal. Kezet kell fogunk egymással, testvérek!

Londonból jelentik: Lord Curzon angol Külügyminiszter kijelentette az alsóházban, hogy Angliának sikertelenségét távol tartania magát a bonyolult kérdéstől, amelyet a Ruhr-problema teremtett. A nemzetközi látóhatáron vannak sötét pontok. Azt hiszi azonban, hogy az angol nemzet egyetért a kormányval, a mikor ez nem avatkozott bele katonailag a Ruhr megszállásba. Anglia magatartása változatlan, mert a Ruhr kérdés nemzetközi kérdés, amelyben az összes szövetségesek megtalálják érdekességüket.

Párisból táviratozzák: A francia lapok célzásokat tesznek Elberfeld megszállásának szükségességére abban az esetben, ha az angolok a Rajna jobbpartján vezető vasutakra nézve a megegyezés nem jönne létre. A lapok ugyanbe látják, hogy ez az ut a meg nem szállott Németországon vezető kereszttel és pedig azon a részen, amelyet a versaillesi békeszerződés semlegesnek nyilvánított és ennek következtében nem volna megszállható, de a németek és az angolok magatartása nem hagy más módot számukra.

Brüsszelből táviratozzák, hogy a katonai hatóságok a belga vas-

Esztrella.

Írta: Orói Közigység Lajos.

(Folytatás és vége).

Elhatároztam, hogy megvárom, míg Esztrella letáncolja számát és azután elkísérel engem csónakomhoz. Ha késünk, nem baj, mert legényeim várnak rám.

Ah! foglalkunk helyet, leül a szomszéd asztalhoz egy szürös szemű, sárgabőrű fekete szakállú gentlemen, akiről száz lépérről lerí a spanyol származás. Köszön. Esztrella ajkibigvesztve elfordítja a fejét. Erre jobban megnézem a spanyolt, aki tüzlángban égő szeméit nem veszi le rótnak.

— Hát csak nézzem.

Közben aztán Esztrella suttyogva elmondja, hogy a sárga, névszerint don Diegó Albakruz, már egy év óta üldözi szerelmével. Örültebbnél-örültebb ajánlatokat tett, de mindig rideg visszautastásra talált. Nevettem rajta, és

gyetlenül és megcsókoltam. Esztrellám kezét. Álmódzva engedte tennem.

A spanyol még sárgább lett a dühtől. Mit törödtünk mi vele?

Következett Esztrella száma. Letáncolta. A helyiség dörgött a tapsvihartól, a boldogságtól talán még szebb volt, mint máskor. Kipirulva hozzám jön és a fülembe sugja:

— Átöltözöm, azután mehetünk.

Vártam. Tíz perc múlva megjelentek, teljesen szabályszerűen felöltözve: matrónnak. Sötétkék ruhában, fején a felirásos sapka: két lelógó fekete szalaggal. Ennivalóan kedves volt. Egy kis nőiességet csak azzal árult el, hogy a sápkája fölírása fölé oda tüzte az én két vérvörös rózsámat. Nem értettem mire való ez átöltözés, azt hittem, egy ártatlan szeszély. Karom fogtam: indultunk. A lépcsőházban fülembe sugja:

— Ha te nem jössz hozzám, én megyek hozzád a hajórat

Megijedtem.

— Tudod mi a következménye — reám nézve — e tetteidnek, ha észre vesznek?

Kérdőleg néz reám.

— Hadiállapotban vagyunk, tehát: rangvesztés és halál.

Elborzadt, de nem hiszi.

— Sötét van. Nem látja meg senki. És, folytatta határozott hangon, nekem mindegy: én ma éjjelre hozzád megyek. Nem tiltakozhattam, mert időközben a mólóra értünk. De meg nem is igen akaródzott: hátha nem veszik észre.

Az, — „egy éj a menyországban” — volna: Egyikünk sem látta, hogy a dühös spanyol utánunk osont. Beleültünk a csónakba; a legények meghúzták az evezőket és a sötét éj leple alatt sikerült, észre véletlenül Esztrellát kabinomba csempészni. Következik egy éj, amelyet csak átélni, de elmondani lehet. Reggel, még álmomban szende

regtem, midőn kurtjel ébresztett fel:

— Rajparancsnok a hajón!

Gyorsan magamra kapom ruháim; felcsatolom kardom, szolgálati övem. Kabinomat egy függöny két részre osztja. Óvatosságból mögém rejtem Esztrellát. Halálsápadt lett és a gyors bucsuzás utolsó pillanatában hirtelen megcsókol. Rohanok ki. Az admirális már a külső lépcsőn jön felfelé.

Jelentek. Kezet fog: majd így szól:

— Kapitány ur! Följelentés érkezett, hogy a Carinián egy nő tartózkodik. Hajószemélyt tartok.

Elsápadtam. Hideg borzadály futott végig rajtam. Hát ilyen hamar utoléri a bünt a bünhődés. Megkezdtek a vizsgálatot. Nincs a hajónak olyan rejtett zuga, a csárvartengelykamrától a kötél- és szénraktárig, amit meg ne néztünk volna. Nem találtunk semmit.

— Kapitány ur! most már csak az ön kamarája van hátra.

utak, a posta, a táviró és a telefon-
üzem számos tisztviselőjének behi-
vót kézbesítettek, amely szerint
be kell vonulniok a megszállott né-
met területre való szolgálatá-
telre.

Bohus László lakása.

(A lakásbizottság helyszíni szem-
léje.)

Az aradi lakásbérbeadó bizott-
ság tegnap délután tartott ülésén
foglalkozott dr. Krenner Zoltán
volt közjegyző már régen huzó-
dó lakásügyével. Több, mint egy
fél esztendővel ezelőtt helyezték
Aradra *Mihaileanu* lakásügyi in-
spektort, aki akkor dr. Krenner la-
kásából vett igénybe egy szobát,
amely tulajdonképpen nem is dr.
Krenneré volt, hanem báró Bohus
Lászlóé. Az inspektor azt állítot-
ta, hogy dr. Krenner nem a lakás-
hivatal engedélyével lakik a la-
kásban, ezért arra joga nincsen és
azt el akarta tőle rekviráltatni.
Dr. Krenner Zoltán azonban be-
igazolta, hogy a lakás báró Bohus
Lászlóé, aki ideiglenesen gyógy-
kezelés céljából tartózkodik
Budapesten és a báró távolléte
alatt csak vendég a lakásban. Dr.
Krenner Zoltán azóta kilépett dr.
Pascutiu Silvius közjegyzői iro-
dájából és ügyvédi irodát nyitott.
A napokban a belügyminiszterium
tól rendelet érkezett a lakáshiva-
talhoz, amelynek értelmében az
ügyet újra meg kell vizsgálni,
mert a miniszteriumnak informá-
ciói vannak, amelyek szerint Bo-
hus László sohasem tartózkodik
Aradon és Krenner jogtalanul la-
kik a lakásban. A lakásbérbeadó
bizottság a tegnapi ülésen úgy ha-
tározott, hogy ma a bizottság ki-
fog szállani a helyszínére és ott
fogja megvizsgálni az ügyet. Ma
délben *Alexianu* György táblabíró
és *Stefan* Sabin lakáshivatali fő-
nök vezetésével meg is jelent a
helyszínen a bizottság és az ott
beszerzett adatok alapján a leg-
közelebbi napokban fog határozni
ebben a vitás és kényes lakásügy-
ben.

Még egyszer felnéztem a kék
égre és aztán elszántan vezettem.
Megtapogatom a hátsó zsebem: re-
volverem ott van. Tudom a köte-
lességem.

Remegő kézzel nyitom kabi-
nom ajtaját.

— Parancsoljon admirális ur!

Belép. Körülnéz egyszerű kis
dolgozó szobában, majd félre
vonja a függönyt. En hátra nyulok
a revolveremért. Mögéje néz. Sen-
ki és visszajött. Értelmetlenül bá-
mulok reá.

— Kapitány ur! A feljelentő
nem mondott igazat. Az eljárást
ellene fogom megindítani. Tiszte-
leg! és kezét nyújt.

— A revidere!

Megmeredve állok; majd félre-
rántom a függönyt.

Senki. A kerek ablak nyitva. Ki-
tekintek.

Alig egy méterre alatta, vilá-
gos zöld, fehér taraju hullámok te-
tejen, hibálva uszók: egy kék
matróz-sapka. Még most is rajta:
az én két vérvörös rózsám.

Grozavescu nem működhet Romániában

— Kizárták a román Opera tagjai sorából. — Szigorú ítélet a
tenorista ellen. —

Az aradi színház kiváló ven-
dég-tenoristáját, *Grozavescu* Tra-
ját szigorú ítélettel sújtotta a
clujli (kolozsvári) román Opera
igazgatója. *Grozavescut* kizárták a
román Opera tagjai sorából és el-
tiltották attól, hogy Románia teri-
letén hangversenyt rendezzen vagy
színházban játszik. A példátlan
eset előzménye az, hogy a clujli
(kolozsvári) román Opera leg-
utóbbi *Bajazzók*-előadását *Groza-
vescu* lemondta nagyfokú indispo-
ziciójára való hivatkozással. A
színház igazgatósága az ügyet
színházi törvényszék elé vitte, a
mely meghozta szigorú ítéletét. E
szerint a törvényszék egyhangúlag
elhatározta, hogy *Grozavescu* Tra-
ját a szerződés rendelkezései és
a szabályzat 23-ik szakasza alap-
ján a clujli (kolozsvári) Nemzeti
Operától kizárja mindama követ-
kezményekkel kapcsolatban, ame-
lyek ebben a szakaszban foglaltat-
nak és pedig:

1. Kötelezi *Grozavescut* a szer-
ződésben kikötött és az ő magatar-
tása miatt az opera által szenved-
ett károk megtérítésére; 2-szor
eltiltja az országban hangverse-
nyeken vagy operai előadásokon
való szerepléstől, mielőtt a kárté-
rítést meg nem fizeti.

Grozavescu a *Patridhoz* inté-
zett hosszú levélben sorolja fel
azokat az okokat, amelyek miatt a
clujli (kolozsvári) Nemzeti Opera
igazgatójával, *Popovicival* megha-
sonlott. Az igazgató mindene-
előtt mindent elkövetett a színházi
idény kezdete előtt, nehogy Bucu-
restben szerződtesék, amire —
ugymond — nem is volt szükség,
mivel Clujhoz (Kolozsvárhoz) sze-
retettel ragaszkodik. Felemlíti az-
után, hogy *Pilsudszkinak* román-
nál látogatása alkalmával táv-
irati meghívást kapott Szinajából
az udvarhoz; *Popovic* igazgató
pedig azt sürögnyögte vissza, hogy
ő mincse Kolozsváron; a második
táviraatra pedig, amelyben azt ki-
vánták, hogy vigye magával Schu-
bert kottáit, az igazgató visszatáv-
iratozott, hogy ezekkel a hangje-
gyekkel nem rendelkezik. A febr-
ruár 23-iki operaelőadásra pézve
elmondja *Grozavescu*, hogy kérte
az igazgatót, ne osszon ki rá egy
este két szerepet, mert az igen fá-
rasztó. Ajánlotta *Olarit* az egyik
szerepre, február 22-én mégis lát-
nia kellett a színlapon, hogy a két
szerep neki van kiosztva, jöllehet
meg sem kérdezik. Azonnal érte-
sítette az igazgatót, hogy nem éne-
kelheti el mind a két szerepet. Az
igazgató nem adott határozott fe-
leletet. A hangversenyre 10 nap-
pal előbb volt foglalkoztatva. Pé-
teken reggel levélben jelentette be,
hogy gyengélkedése miatt is csak
egyik szerepben léphet fel. Hoz-
zátette még, hogy *Olar* voltakép

pen az igazgató sértő magatartása
miatt nem vállalta az egyik szere-
pet. *Popovic* igazgató csak este 7
órákor értesítette, — írja *Groza-
vescu* — hogy nem változtatja meg
a szereposztást. Erre ő is ragasz-
kodni volt kénytelen álláspontjá-
hoz és okaihoz. A lelkiismeretes
művésznek — folytatja *Grozaves-
cu* — nem is szabad énekelnie, ha
a hangja szenvedő állapotban van.
Tehát csak akkor énekel, ha a
hangjánál van. Igazolni tudja orvo-
si bizonyítványokkal, hogy csak
olyankor mondott le szerepeiről, a
mikor nem lehetett énekelnie.

BUDAPESTI LEVEL.

Híres művészből fazekasmester

Már nem a Stefánia-uti regényes
vilamüteremben, hanem a gömbutcai
gyárban találja Ligeti Miklóst, az
egykor világhírű szobrászművészt,
akinek erőstestű istennői, előkelő por-
tréi olyan nagy feltűnést keltettek a
rég Műcsarnok kiállításain. Hatal-
mas gépek a földszinten, titokzatos
kemencék a belső épületekben, mel-
lettük, mint a komoly szerecsen, a fű-
tómunkás őrök. Fent az emeleten
világos irodák, raktárak, az egyik
kis szobában maga Ligeti Miklós te-
lefonoz. Milliós összegek, megrende-
lések szavai röpködnek a levegőben
s mikor a kagylót leteszi, készsége-
sen és világias udvariassággal muto-
gatja kész műveit a szekrényekben.
Az ablaknál egy kisasszony ül ko-
molyan, a debreceni pulykakakas fel-
borzolt tollazatát festegeti művészi
gonddal.

— Voici — nevet a művész és
vidáman földhöz csap egy kis nyu-
szit. Nem tört el, mint ijedten gon-
doltam, hát fölveszi és visszadobja
helyére.

— Nagyszerű matéria az engobe,
ebből gyártom ezeket a kis állatfigu-
rákat és bögréket. Aztán agyagból
dolgozom. Hihetelen olcsó anyagra
művészi festéssel jeleneteket terve-
zünk és olcsón eladjuk őket.

Kis bögrék, gyertyatartók, vázák
sokasága tarkál a polcokon, piros-
kék, zöld-barna, sárga-kék-vörös szí-
nezésűek motivuma magyaros. — A
nagy vázákon kedves történelmi, bib-
liai gyermekkori emlékek, népmesék,
a *Cpodaszarvas* regéje, *Attila* lako-
mája, *Adám és Éva* a paradicsom-
ban, *Árpád-kulacs*, a hat *Árpád-
vitéz* hat poháron, kun menyecske a
szilaj kun legény karjában évődve,
ujonc baka homlokába nyomott ka-
lap alól hallgatja, hogyan kesereg az
Acsi-cigány hegedűje a kis plakette-
ken. A magyar néplélek edényekre,
disztárgyakra motíválva, festve és
égetve. Lent a kemencék óriási keblé-
ben félelmesen izzik a tűz, a Mes-
ter visszajött lélekzettel emeli fel
a fedelet, a munkás összekotorja a
porosz szenet. Az ablakok mentén
halgatag leányok vázákat festenek.

— Hát ez volna az én gyáram,
mely már négy milliómat emésztette
fel és híremet megalapította Magyar
országban is. Ott is vannak meg-
rendelőim, ahol száz, százötven év
óta fennálló üzemek virágoznak. A
magyar ipart hihetetlen könnyű meg-

kéldvelteni a köldfölddel; csak meg-
kell mutatni, hódít az mindjárt.

Egy szobában kiterített vászon,
rajta félig kész alakok rajzai. Szó-
borvázlatok a sarokban.

— Mer nem vagyok szobrász,
csak fazekas — meséli nyájasan. —
Gyermekkori vágyam beteljesült és
nem a szalonnok, hanem a konyhák
számára dolgozom. Néha sokszorosí-
tom nagy sikert aratott műveimet is
az agyagedény számára, de annyi új
motivumot terveztem, hogy tíz évig
is elég volna.

Augusztia főhercegnő nevet az
egyik vázlaton. Ligeti nézegeti.

— Csak az enyém lenne, ami itt
van! De másé és ez megzavar a
munkában, mert nem érzem maga-
mat otthon, nem merek újításokat
csinálni a gépeken, a kemencéken,
melyek a más házában vannak. Szer-
etném megvásárolni. Akkor talán
még szebbek, még tartósabbak lenné-
nek a kis olcsó agyagbögrék, tálak,
gyertyatartók és vázák... A kis en-
gobe-teremtmények, melyekért elhagy-
tam a karrarai márványistennőt, a ta-
nagra-pásztorleányokat, a hercegi
megrendeléseket...

Mindenben hiány.

Npok óta megint olyan képe-
ket látunk egyes üzletek előtt,
mint a világégés hosszú éveit alatt.
Akaratlannal is eszünkbe jutnak
azok a szomorú napok, melyeket
pedig oly jóleső érzéssel már-már
feledésbe temettünk. Tülekedés,
árllicitálás egyes szüksegetli cikkek
után. Ujabbán a petróleumért folyik
a harc, s boldogok az emberek, ha
több órák várakozás után félliter
petróleumhoz jutnak. Néhány nap-
pal ezelőtt, amikor a petróleum nem
örvendett olyan nagy keresletnek,
3 és fél leleit lehetett kapni literjét
s ma, hogy az áramszolgáltatás
csökkent, a petróleumkészlet keve-
sebb lett, ezzel szemben az ára 4,
sőt 5 leire emelkedett, de voltak
olyan pillanatok is, amikor a kö-
zönség szívesen adott volna egy
félliterért is 4—5 leit. A petróleum
hazájában nincs petróleum. Hát ak-
kor hol legyen?

Arad és a környékbéli falvak
közönsége az utóbbi időben hihet-
ten sokat szenved egyes dolgokat
nélkülözve. A liszt és cukor hiá-
nyát talán megértjük, de a fa, a
szén és a petróleum hiányát mivel
lehet megmagyarázni, mikor Nagy
románia olyan nagy erdősegekkel
és fatermelő vállalatokkal dicseked-
hetik, amilyenekkel kevés más or-
szág és mégis lépten-nyomon van
hiány. Lehet mondani, a szénbá-
nyák ugyyszólván egymást érik Er-
délyben, melyeknek mérhetetlen és
klapadhatatlan kincsei nem zárják
ki azt, hogy Románia bármilyen
nagy szénigényei kielégíthetők le-
gyenek, s mégis nagy üzemek, ki-
sebb iparvállalatok, nyomdák, ke-
reskedők stb. igen nagy károkat
szenvednek. Minek, illetve kinek
köszönhető mindez, mikor tudjuk,
hogy Románia a felsorolt dolgok-
ban bővelkedik? Liszt, fa, cukor,
szén és petróleum után vajon még
mit fogunk nélkülözni?

F. Fodor Böske.

A kenyér-hiány.**(A főpolgármester előterjesztése a prefektushoz.)**

Az aradi piacon és a péküzletekben ma nem lehetett barna kenyeret kapni, mert a pékek kizárólag fehér kenyeret sütöttek és kilátás van arra, hogy a fehér kenyér sülését is beszüntetik. A város közönségének kenyér ellátását hónapok óta állandó és súlyos akadályok veszélyeztetik. Már egy ízben a kétnapos pékszátrájkot sikerült dr. Robu János főpolgármesternek erőlyes intézkedéseivel megszüntetni, azonban ezzel csak ideiglenesen hátrította el a kenyér hiány veszedelmét a város közönségéről. Ma az a helyzet, hogy a pékek *sütnének, de nem kapnak lisztet.* A maorontulajdonosok szintén nincsenek megelégedve a liszt maximális árával és ezért beszüntették a lisztszállítást. Az Aradi Közlöny munkatársának mai kijelentése dr. Robu János főpolgármester, hogy sürgősen intézkedik a Kenyérüzem gyárána megszüntetéséről. A főpolgármester felterjesztést intézett Georgescu János prefektushoz, hogy engedélyezze a lisztüzemek rekvizálását. Ha a rekvizálás megtörténik, ideig-óráig kismét biztosítva lesz Arad közönségének kenyérellátása.

Aradmegyei hentesek a prefektusnál.**(A megyében is annyit legyen a hus ára, mint Aradon.)**

Ma délelőtt az aradmegyei hentesek és mészárosok ötven tagu küldöttsége jelent meg Georgescu János belügyi vezérfelügyelő prefektusnál, akit arra kérték, változtassa meg a husárakat, amelyek jelenleg a városi henteseknek kedveznek, a vidékiek rovására. A megye és város maximáló bizottságai a husárakat úgy állapították meg, hogy úgy a marha, mint a borjú és disznóhús ára a megyében jelentékenyen alacsonyabb, mint a városban. Pedig — úgy mondják a megye mészárosai és hentesei — ők éppen olyan drágán vásárolják az állatokat, épp úgy vannak szállítási költségeik. Sőt a fogyasztási adótétel és a vágatási díj sokkal nagyobb a megyében, mint Aradon. Az aradi henteseknek és mészárosoknak sokkal kedvezőbb a helyzetük, mert nagyon sokszor a hatóságoktól káznak olcsón állatokat. A Rülflöldre kiszállított állatok megállapított hányadát az aradi hentesek kapják, a megyeleiket sohasem részesítik ebben a nagy kedvezményben. Legutóbb is Arad háromszáz hízott sertést kapott, amelyet a hatóság az aradi hentesek között osztott szét eladásra. Ilyen körülmények között az aradi husiparosok megtudják tartani a maximális árakat, a megyeiek azonban a jelenlegi árak mellett képtelenek dolgozni. Még egy sérelmet vázoltak a prefektus előtt. Egy városi rendelet szerint a vidéki henteseknek vagy mészárosoknak tilos tíz óra előtt az aradi állatvásártéren marhákat vagy sertéseket vásárolni. Csak tíz után, ami nagyon sérelmes az aradmegyeiek számára, mert addig az aradi kollégáik minden valamirevaló állatot összevásároltak már. Arra kérték a prefektust, hogy változtasson ezen a rendeleten.

A függöny legördült. (A színpadtól visszavonult művészekről.)**Szendreyné — Rontai Boriska.**

Szép és színes emlékek képe rajzik lelki szemeim előtt, amikor fölfelé haladok az Ipartestület épületével szemben levő ház lépcsőjén. Forró színházi esték és régen elhangzott melódiák jutnak eszembe. Diákállóhely a nyári színházban, vörösre tapsolt tenyerek és a *Tatárjárás* Mogyórossy önkéntesének újra, meg újra el kell énekelnie, hogy „Csak előre a sik mezőre!” Én sem járok már a diákállóhelyre és Sz. Rontay Boriska se énekl már Mogyórossy önkéntes dalát. Az akkori diákok a földszinti zsölyéig avansáltak és Szendreyné nem húzza föl többé a piros huszárnadrágot.

Csöngetésemre egy töpörödött néni ke nyit ajtót, aki azt mondja, hogy a nagyságos asszony a Victoriában van. Tudtam, hogy a filmkölcsonzóról van szó és elindultam a Victoria felé. A főtér egyik házának hosszú és széles udvarán megyek végig, ahol több tábla mutatja, hogy hol van a filmkölcsonzó iroda. Azt hittem, hogy egy szerény kis iroda ajtaján fogok bekopogtatni és csodálkozva látom, hogy egy szép, nagy különálló épület viseli a homlokzatán a *Victoria* felírást. Egy előszobán át hatalmas terembe jutok, a padlón, polcokon, asztalokon filmek csomagolva és csomagolás nélkül. Szendreyné Mihályné — Rontay Boriska egy üzleti könyv fölé hajolva ír, bizonyára számokat és az is valószínű, hogy, ilyenkor nem jutnak eszébe tapsos és viágos sikerei. A feje fölött plakátok, az egyikről *Fantomas* revolvérének csőve mered felém.

Néhány szót szölok Sz. Rontay Boriskához és már eltűnt az üzletasszony, a művész nő áll előttem ismét. Ezt mondja, amikor művészi múltja felől érdeklődöm:

— Mindent kérdezhetsz, csak azt ne, hogy hiány éves vagyok. Ezt ugyem mondom meg.

Erre a kijelentésére megjegyzem, hogy a színésznők kora nem érdekel. Csak öreg van és fiatal, hogy ő az utóbbiakhoz tartozik, azt már hebizonyította akkor, amikor a színpadtól megvált. Megvált akkor, amikor még, mint fiatal szerepeket játszó primadonnát ünnepezték és szerettek. Egy színházi mondás ugyanis azt tartja, hogy csak az a primadonna ragaszkodik nagyon a színpadhoz, aki már érzi, hogy öregszik.

Ezt azért mondja, mert tudja, hogy éppen idejében mentem el! — mondja Szendreyné. S amikor azt kérdezem, hogy végleg megvált-e a színpadtól, amely annyit sikert hozott számára, a következőket mondja:

— Egyelőre végleg!

Kérdőleg nézek reá.

— Azért mondtam, hogy egyelőre végleg, mert én úgy távoztam a színpadtól, hogy nem térek oda vissza többé. Én ugyan még nem gondolkodtam fölötte, hogy újra játszom, de a férjemnek vannak ilyen tervei. Egyelőre filmkölcsonzással foglalkozom és egy filmgyár létesítésére vonatkozó terveket forgatok a fejemben.

Most ismét átalakul filmessé, fölkel és vezet helyiségekben át. Fotografáló gépek, a filmkészítéshez szükséges műszerek és sok-sok film, plakátok, fényképek és a fényképészeti műtermek illata.

Még a pincébe is lemegyünk, itt megint polcok rengeteg filmmel, egy sereg ládában izzólámpaszén, mert Sz. Rontay Boriska most ezzel is kereskedik. Az üzlet hála istennek jól megy, mondja. Főnt képeket mutat, monumentális új plakátokat, melyek egy amerikai kalanddrámát: a „*Barradó*”-t hirdetik. Most ezt várja és ez tartja izgalomban. Egy új film kikölcsonzése és nem a színpad. A színművésztől, a multról, az emlékekről nem tud elindulni a beszélgetésünk és ezért délután fél ketőre invitált magához, egy ebéduáni feketére.

Ujságírót megszegyenítő pontossággal jelentem meg Szendreynéknél és abban a szobában ülök le Sz. Rontay Boriska és Szendreyné Mihály között, amely leginkább emlékeztet a színházra. Az ablakokon át beömlő viláosságot az ablakoknál levő délszaki növények halkítják le. A falakon fényképek, természetesen egy-két kivétellel mind Sz. Rontay Boriskát ábrázolják. *Güll Baba* Gábor diákja, *Gésák, Baba* és sok régi operettszerep. Szendreyné a képeket simogatja a szemeivel, amikor emlékezni kezd:

— 1895-ben Sopronban léptem először színpadra Konthy „*Citérás*” című operettjében. Előbb Rákosi Sziditől tanultam. Aztán Győrbe mentem, ott játszottam. Majd Budapest következett, egy földbirtokos menyasszonya lettem. És mert a színpadról lemondani nem akartam, a párti visszamentem. 1896-ban Aradra szerződtem. Amikor az aradi állomáson leszálltam a vonatról. *Leszállás* Andrásnak, az akkori aradi direktornak titkára és helyettese: Szendrey Mihály fogadott, aki ettől a perctől kezdve mindig nagyon figyelmes volt hozzám. Kilencvenkilencben Kassán igazgató lett Szendrey és én az ő társulatához szerződtem. 1901-ben Szendreyné lett helyőlem. Azután három esztendőn keresztül Fiumében töltöttem gyönyörű nyári szezőnokat. Az első szezőnt a *Bob herceggel* nyitottuk meg, amelynek a címszerepét én kreáltam. Ládámban eltett zöld-fehér-piros szalagos olasz nemzetü színű szalagos ezüstkoszorú tanuskodnak forró, szép sikereimről. Aztán tizenöt évvel ezelőtt jött Arad, meg Hódmezővásárhely. Annyi kedves szép színházi estém s annyi jó szerepem volt, hogy igazán nem tudnám megmondani, melyik a legkedvesebb.

— Három évvel ezelőtt úgy volt, hogy Bécsbe költözünk, az uram megvált a színiháztól, tehát én is. A *Magnás Miska* Marcsájában bucsuztam el. Sokáig zugott a taps, amikor a színpadra léptem és én sírni kezdtem, hogy alig tudtam szóhoz jutni. Aztán még játszottam kétszer a karszemélyzet jutalomjátékán tavaly: a *Tavaszbán* és a *Drótostót*-ban.

Igen emlékezünk reá még mindnyájan, akik ott voltunk. A színpadon azt kérdezték tőle, hogy kik szeretik és ő a közönség felé fordult, a közönségre mutatott, s azt mondta: „Ezek itt n, mind!” Kacagás és taps bizonyította, hogy úgy van.

Most megint a film.

— Mindenünk megvan egy létesítendő filmgyárhoz. Műterem,

laboratorium, hatalmas kert, dekorációk és Erdély szép vidékei. Csak kellene egy társaság, amely még tőket ad. Filmszínészünk és színésznőnk Erdélyben. Aradon annyi van, amennyi kell. Anyag van reá. A közeli jövőben bemutatjuk az aradi mozikban is. Hogy már, — még gvári körülmények és arányok nélkül is — mit tudunk produkálni. Még szakemberünk is van.

A feketés csésze kifüült, az idő eljárt és én bucsuzom. Szendreyné az ajtóig kísér és azzal feyeget, hogy még belőlem is filmszínészt csinál. Már minden gondolata a film, de azért Arad színházi közönsége nevében remélem, hogy még a színpadon is látjuk.

Balogh István.

Ujabb házomlás fenyeget**(Kilakoltattak három családot.)**

Csak tegnap számoltunk be arról a halálos katasztrófáról, amely egy házomlás következtében történt Aradon. A jelenlegi viszonyok mellett ellehetünk készülv arra, hogy hasonló katasztrófák egész tömege fogja a város közönségét izgalomban tartani, ha rövidesen nem történik intézkedés, hogy a háztulajdonosoknak megfelelő alkalmuk nyíljk házaik javítására. Ma ismét jelentés érkezett a városi mérnöki hivatalhoz, hogy a Bul. Regele Ferdinánd (József főherceg ut) 17. számú ház *bedőléssel fenyeget*. Az építészeti bizottság ma délelőtt szált ki a helyszínre és megállapította, hogy a ház belső épületesze teljesen lakhatatlan és minden percben bedőlhet. A bizottság kötelezte a háztulajdonost, hogy az épületeszt gerendákkal támasztassa alá és elrendelte a három lakó azonnali kilakoltatását. Az intézkedés következtében ma ismét három család vált lakástalanná.

Ujabb negatívumok a kettős bombamerénylet ügyében.

Budapestről jelentik: A főkapitányságon már véget ért a kettős bombamerénylet ügyének nyomozása. Most már az ugynevezett „*lógóakták*”, amelyek már el vannak intézve, csak írásban nincsenek beérjesztve, várják meg. Azok közt, akiket a rendőrség azon az alapon vett gyanuba, hogy a hordárok által megadott személyleírás rájuk illik, Menyhárt Lajos abaujkéri kocsislegény volt az utolsó, akit kétnapi őrizetbentartás után a rendőrség egyéb gyanuokok hiánya folytán szabadlábra helyezett. Egyébként még valakit keres a rendőrség, akit a kettős bombamerénylet elkövetésével gyanusíthatnak. A miskolci rendőrség a budapesti főkapitányság megkeresésére nyomozást indított Szigeti László huszéves budapesti születésű fiatalember ellen, aki ellen az a gyanu, hogy a kettős bombamerénylet elkövetésében alaposan gyanusítható. Szigeti egy nappal a merénylet előtt elutazott Miskolcra és azóta nyoma veszett. A rendőrség keresi. A csepeli lőszerátvételi-bizottság egyik tagja telefon útján azt az információt közölte a rendőrséggel még a múlt hét végén, hogy a két csomagban elküldött bomba „nem robbant fel.” A szakértők megígérték, hogy hivatalos írásbeli szakvéleményt is előterjesztenek a főkapitányságnak. Állítólag ez már meg is történt.

Fraknoi Vilmos.

(A nyolcvan éves tudós.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Nyolcvanadik születése napját ünnepelték hivatalosan. A kultuszminisztérium üdvözlőiratában a magyar tudományos világ nesztörának címét adományozták neki. Koránál fogva megilleti ez az öreges cím, működése azonban — ez a még ma is egyetlenegy napot munkátalan nem meddőítő szakadatlan tevékenység — a legfiatalabbak élére sorakoztatja. Nem frázis vele szemben, nem születés-napi floskulás, hogy hatvan esztendőn keresztül gazdagította a magyar történetírást. Hat évtized untig elegendő arra, hogy írásműveinek értékéről vagy értéktelenségéről bizonyosságot tegyen. Az ő írásai még ma is sem az idő mulásától, sem a legszigorubb kritikától meg nem csorbítható értékek.

Fraknoi Vilmos a történetírásnak legnehezebb módját választotta. Nem mások adatait kommentálta, világította meg, dolgozta fel, hanem saját maga szerezte meg, olykor a legfáradtságosabb módokon, munkának anyagát. Beutazta egész Európát, végigolvasott minden könyvtárt, fölkutatta valamennyi levéltárat. Járt ott is, ahol elődei már megfordultak, ám keveset vagy mitsem találtak, de sokszor elmerészkedett oly helyekre is, ahol másoknak meddőnek látszott minden keresés, hogy aztán szerencsés leleteivel rácafoljon elődeinek pesszimizmusára. Még a saját nagy fáradtsággal megszerzett eredményeivel szemben is szigorú önkritikát gyakorolt mindig. Így esett aztán, hogy régebbi adatait munkájának újabb kiadásaiban nem egyszer alaposan megrostálta. fiatalkori felfogását gyakran beható revízió alá vette, befejezettek és lezártak látszó könyveit is gyökeresen átdolgozta.

A magyarországi humanizmus és renesszánsz korának egyik legélesebb eszéi buvára volt. Corvin Mátyás mögé meg tudta festeni az egész korszak sokszínű hátterét. Mohács előzményeit talán senki sem tárta fel kimerítetlenebbül, mint ő. *Martinovicsról és társairól* írt munkáját sok támadás érte, de a legújabban magától Fraknoitól kibányászott ismeretlen okiratok nem támadóknak, hanem neki adtak igazat. Bár már korán igen előkelő helyet foglalt el a katolikus főpapságban, nagy egyházi méltósága sohasem akasztotta meg véleményének elfogulatlan megformálásában és ennek a véleménynek minden melléktekintet nélkül való bátor kimondásában. A püspök sohasem állott a történetíró útjába.

A maga tudományos működésén kívül mindig önzetlen támogatója volt mások tevékenységének is. Ennek a törekvésnek állította szolgálatába összeköttetésének értékesítésével a *Római Magyar Történelmi Intézetet*, amely sok fiatal magyar kutatónak tudományos otthona, sok értékes magyar történelmi munkának bölcsője lett. Elég kitüntetés jutott neki, de egyikre sem olyan büszke, mint arra, hogy most, 81. életévének küszöbén, még mindig nem mulik el egyetlen napja sem dologtevés nélkül. Munkabírásra nincs az a fiatal tudós, aki tulterenne rajta: ez az a legszebb kitüntetés, amelyben maga az Uristen részesítette 80 éves híj szolgáját.

Hogy áll a leu?

Február 28-án fizettek 100 leletért:
Párisban 7.50 frankot
Zürichben 2.45 frankot.
Budapest ^{1400 külföldi} ^{1700 helyi} koronát.
Belgrádban 49.25 dinárt
Berlinben 10.500 márkát

EZ ARAD!

Cukor.

A pillanatfelvételt lencséje ában a másodpercben fotografál, a melyben a drágaság elindul: a lencsén egy kis kockacukor tükröződik. Ez a mostani drágaság — és minden drágaság — valami egész kis élelmicikkből indul ki. Ezuttal a cukor kezdett drágulni. Külföldi cukorral spekulálnak itt és a spekulánsok, akik megindították az áradatot, nem is gondolnak arra, hogy éppen emiatt a kis kockacukor miatt fizetik meg drágábban ranglányukat. Drágul a cukor: drágább a kávéházi kávé. Drágább a kávé? Drágább lesz a sütemény. Drágább a sütemény? Drágább lesz a hus. A hus? Jöjjön a vendéglő étlap! Étlap? Télikabát. Télikabát? Cipő. Cipő? Sok minden. A kockacukortól a télikabátig a legkülönbözőbb cikkek és élelmiszerek és ruhák drágulnak hosszú láncolatban. Eredendő ok: a cukor, amely szülte őket.

És a spekulánsok holnap a zsírral kezdik. Valahol, egész jelentéktelen helyen, elindul a zuhatag és lavinaszerűen szakad ránk. Nincs ellene védekezés. Nem a cukor árárt kell leszorítani. A spekulánsokat. Azért, hogy egy-két üzérnek haszna legyen, nem lehet az életstandardot elviselhetetlenné tenni. Ez az a cukor, amely megkeseríti az életet. Szeretnénk végre inkább olyan ecetet, ami megédessíti. (I. t.)

Irodalom, művészet

Várad Albert.

(Grafikai kiállítás a Kultur-palotában.)

Holnap, csütörtökön délelőtt nyílik meg a Kultur-palotában Várad Albert fiatal grafikus kiállítása, amely bizonyára érdeklődést fog kelteni, mert önálló grafikai kiállítás még nem volt Aradon. A fiatal művész, aki állandóan Münchenben és Németország más városaiban tartózkodik, összesen kilencven munkáját mutatja be a közönségnek. A kiállított művek között a tulnyomó a rézkarc. Vannak tollrajzok, színes ceruza-rajzok, akvarellek és ceruza-rajzok. Várad Albert talentum, biztoskezü rajzoló, akinek tehetségét a külföld nagy mértékben honorálja. Rézkarcainak egy-részét most állították ki Lipszében és Milanoban és állandó megrendeléseket kap neves külföldi cégektől.

Várad Albert határozottan szatirikus tehetség. Heine, Hans Heinz Ewers és Bocaccio-illusztrációi csupa finom szatíra és magukon viselik az elmélyülés, az alaposság minden ismerveit. Lát-

tunk néhány tusszalgot, amelyek dicsérik mesterüket. Az egyik az „Üldözés”, a másik az „Intrikus”, a harmadik pedig Goethe Faustjának „Boszorkányszombatja”. Vonal, ritmus, gondolat harmóniába ömlik ezeken a rajzokon. Rézkarcok közül kiemeljük Clorogarin Román várad püspök és gróf Széchenyi Miklós várad róm. kath. püspök pompás portréit. Akvarellei finomak, mozgalmassak és poetikusak: megnyilatkozásai a virtuóz rajzoló és jól látó művész költői lelkevilágának. Színes ceruzarajzai a grafika igaz értékei. Aki művészi becsű grafikai munkákban találja gyönyörűségét és olcsón akar vásárolni, az okvetlenül tekintse meg Várad Albert kiállítását, amely mindössze öt napig látható. Várad most meglepő olcsón adja el műveit, mert a jövő hónapban Párisba utazik, ahol folytatni fogja tevékenységét.

A városi színház heti műsora. Csütörtök: Ripp van Winkle. Ladiszlai József jubileumi ünnepsége. Bérlészünet. Péntek: Rózsika lelkem. B. és premier-bérlés. Szombat: Rózsika lelkem. C. bérlés. Vasárnap d. u.: Éj királynője. Este: Rózsika lelkem. A. bérlés.

Ladiszlai József jubileuma. Érdekes színházi esemény lesz csütörtökön este Aradnak: Ladiszlai József a színház kitűnő énekesének 25 éves színészkedése alkalmából a Városi színház díszelőadást rendez és ebből az alkalomból a Rip van Winklét Fozza színre. A darab teljesen új betanulással és szereposztással kerül színre és a vezető szerepet az ünnepelt művész Ladiszlai József játssza. A jubiláló művész tiszteletére Rip van Winkle Eszter szerepében az aradi színház volt tagja, Tomai Masa is fellép vendégként s a darab második felvonásában táncot lejti. Az előadás után az ünnepelt művész tiszteletére hankettet rendez a színház, melyre előjegyzéseket Kallós József színházi titkár fogad el.

Nagy operett-hemuzáti előkészületeinek lázas hanganata tükröződik vissza napok óta a városi színház operett szemlézetének próbáiban. Farkas Imre a Hazudik a muzsikaszó szerzőjének legújabb operettjére a „Rózsika lelkemre” készül az együttes, melynek premierjét pénteken este tartja meg a színház. A Rózsika lelkem magyar millióie bájos szép meséje, melódikus fülbemászó muzsikája csak sikert és sorozatos előadásokat jelenthet. A színház feltűnő nagy ambícióval készül erre az új slágeroperettre, a szereposztás elsőrangú, ami még jobban emeli fogja és biztosítja a Rózsika lelkem sikerét. Balogh Böske áll a darab központjában, kiváló ananő szerepet játszik. Halnos Mici pedig a darab primadonna szerepét alakítja. A férfi főszerepet Galetta Ferenc kreálja s nagy-szerű szerephez jutott a közönség kedvenc komikusa Bánvász István is, aki Balogh Böskével több új táncszámot mutat be. A Rózsika lelkem pénteken szombaton és vasárnap este kerül színre. Mind a három előadásra jegyek elővételeben a színház pénztáránál kaphatók.

Várad Albert grafikai kiállítása. Ma délelőtt 10 órákor nyílik meg a kulturpalota kistermében Várad Albert grafikai kiállítása. A Münchenben tartózkodó művész kiállítása elé nagy érdeklődéssel nézünk.

Remélhetőleg a publikum épp oly megértéssel, mint szeretettel fogadja e komoly művészi kiállítást. A kiállítás csak pár napig lesz nyitva naponta délelőtt 10—1-ig délután fél 3—7-ig.

Weingartner Félix, valamint a világhírű Rosé-vonósnégyes márciusi hangversenyeire jegyek elővételeben Blochnál kaphatók.

Filharmonikus hangverseny, Hubay Jenő genialis tanítványa az aradi származású és tavalyi önálló hangversenyén nagy sikereket aratott Stern Rózsika játssza a filharmonikusok március 8-án tartandó hangversenyén Goldmark csodaszép hegedüversenyét. Dirigens: Unger tanár. Jegyek Scherhag H. és Fia cégnél.

A milánói, bécsi, berlini és drezdai állami operaházak művészei nek fellépte elé élénk érdeklődéssel tekint Arad közönsége. A kombinált opera társulat március 16-án, 17-én, 18-án, 19-én és 20-án szerepel az aradi színházban s mind az öt előadáson a négy operaház leghíresebb művészei lépnek fel. A Tosca, Carmen, Bajazzo, Parasztszünet és a Pillangó kisasszony kerül színre s a színház igazgatóságának értesülése szerint egy este a Carmen szerepében az aradi származású művész: Máté Rózi lép fel. A színház igazgatósága mind az öt estére jegy előjegyzéseket elfogad.

Mérsékelt helyárad mellett kerül színre vasárnap délután a városi színházban a nagy siker mellett bemutatott Éj királynője című operett.

IFJU MŰVÉSZEK.

STRASSER ADA.

Nemrégiben néhány mesedélután rendeztek az aradi jótékony urhölgyek és ezeken a délutánokon tűnt fel egy kedves, fiatal leány: Strasser Ada. Meséket mondott a kicsinyeknek, szatirikus, tanulságos mesékkel szórakoztatta a gyermekcsereget. A kik hallották a meséit, a legnagyobb elragadtatás hangján emlékeztek meg Strasser Adáról.

Felkerestük otthonában a meseírónt, aki nem akart beszélni önmagáról.

— Komolyabb céljaim nincsenek az irodalommal szemben — kezdte. Csak írok, íthom, magányomban. Írok, amikor a varrástól elfáradva pihenek egy kicsit. A szatirikus meséket szeretem. Meg is jelentek dolgaim. Ezután elmondja, hogy énekelni és szavalni is tanul. Tanára az aradi városi színház karnagyja: dr. Buja Sándor, aki nagy buzgalommal és szaktudással tanítja Strasser Adát.

A közeljövőben ismét rendeznek az aradi urinók mesedélutánát, amelyen Strasser Ada is feloivas néhány újabb mesét. Ferenczy István tanárral együtt pedig énekelni fog. Bizonyára megint nagy sikerben lesz része, mert a gyerekek úgy megszerették az „Ada néni”, hogy, amikor megjelenik a pódiumon, kitűnő lelkesedéssel fogadják.

Egyik mesedélutánon történt, hogy egy hat év körüli kisleány azt mondotta a mellette ülő fiucsának:

— Ugye milyen jó az Ada néni...

— Igen — helyeselte a fiau — ad a néni szép meséket.

Egyébként Strasser Ada otthon a legszorgalmasabb háziasszony, míg a mesedélutánokon és más estélyeken szellemes előadónő, ötletes konferanszié lesz belőle. Meséi: egyszerűek, közvetlenek. Mindenképpen a kicsinyek szórakoztatására valók. (Sherv.)

HIREK.

Az aradi békeapostol.

(Megemlékezés Ziperowsky Károly-néről.)

A múlt héten temették el Budapesten Ziperowsky Károlyt, a világszerte ismert és tisztelt magyar békeapostolt. Ravatalánál dr. Giesswein Sándor, a Magyar Békeegyesület és a külföldi pacifistái nevében mondott bucsuztatót. Az elhunyt békeapostol Aradról származott el, hogy munkájával nagy és nemes cél szolgálatába szegődjék. Ziperowsky Károlyné Aradon született. Leánya volt ifj. Klein Mór könyv- és papirkereskedőnek. A nagyműveltségű urileány Budapestre került, ahol neje lett Ziperowsky Károlynak, a híres feltalálónak. A pacifizmus szolgálatába szegődött, hivatott lett Suttner Berta bárónőnek és a világbéke tanait hirdető, résztvevő minden nemzetközi konferencián, ahol az örökbékéről volt szó. Működéséről vaskos könyvet is adott ki. Ezenkívül résztvevő a magyar feminista-mozgalomban is és egyéb szociális téren is eredményes munkát fejtett ki. Sok évvel ezelőtt lejtött Aradra, szülővárosába is, ahol a nők jogairól tartott érdekes előadást. Az elhunyt békeapostolnak számos hozzátartozója él Aradon. Rokoni kötelékek fűzték hozzá Kohn József bádogost és családját, özv. Glück Károlynét és Földes Soma aradi bankigazgatót.

— Szobrot emelnek a hősöknek Bucarestben. Két bucuresti újságíró, Theodor Popp-Rosetty és Victor Bradu Ghitulescu egy emléktáblát készítettek, amelyen a román hadsereg elesett főtisztjeinek és tisztjeinek nevei vannak megörökítve. A két újságíró a hadügyminiszter ajánlójával ma Aradra érkezett és itt árusítják az emléktáblát. Be fogják járni az összes városokat és a begyűlt pénzből Bucarestben egy nagy márványemléket állítanak fel az elesetteknek.

— Német tábornok és magyar leány házassága. Budapestről jelentik: Limann von Sanders pasa, német tábornok, aki a háború alatt Konstantinápoly katonai parancsnoka volt, szombat délelőtt Budapesten házasságra lépett Alberti Erzsébet budapesti leánnyal. A tábornok 67, a felesége 37 éves.

— A Kölcsey-Egyesület vasárnapi irodalmi délutánján oroszországi utjáról tart előadást Schweitzer József dr. főgimnáziumi tanár.

— A magyar miniszterelnök Bucarestbe készül. Bucurestből jelentik: Diplomáciai körök értesülése szerint Bethlen István gróf magyar miniszterelnök meg fogja látogatni a kisantant fővárosait, azaz Bucurestet, Belgrádot és Prágát. Utját közvetlenül a magyarországi parlamenti ülés bezárása utánra tervezi. A látogatás célja, hogy Magyarországgal szemben kialakult atmoszférát enyhíteni próbálja a különböző gazdasági megállapodásokat kössön. A diplomáciai körök azt hiszik, hogy Bethlen látogatásai alkalmával lehetséges lesz számos függő kérdést megoldani a bizonyos gazdasági kapcsolatokat felvenni.

— A képviselői immunitás. Bucurestből jelentik: Az alkotmányreform parlamenti bizottsága tegnap késő estig tanácskozott és elfogadta a bírói hatalomról szóló és a képviselők immunitásáról szóló javaslatokat. Elejtette a bizottság a régi alkotmány ama szakaszát, amely az immunitás alól kiveszi a lapszerkesztőképviselőket. Elfogadták a parlament összetételére vonatkozó részt és elhatározták, hogy a parlament ülészaka évenként kétszer lesz öt-öt havi időből fog állni. Az első ülés márciusban, a második pedig októberben kezdődik.

— Halálozás. Ronai Károly a Hazai Fatermelő R. T. volt igazgatója ma 64 éves korában elhunyt. Temetése március 2-án, délután 4 órakor lesz a felső temető halottas házából.

— Volt aradiak a nyomorgó egyetemi hallgatókért. Annak idején budapesti tudósítónk jelentése alapján beszámoltunk arról a jótékony célú műsoros estélyről, amelyet február 2-án az Aradról és Aradmegyéből repatriáltak rendeztek Budapesten. Az estélyen megjelentek átértékelték azt a nemes célt, amelyet az estély szolgált, hogy támogatni kell a nélkülözésekkel küzdő egyetemi hallgatókat. A gyűjtés és önkéntes adakozás révén 72 ezer korona gyűlt össze, melyet a rendező-bizottság február 17-én 28 egyetemi hallgató között 4-3-2 ezer koronás tételekben osztott szét. Segélyben részesült nyolc orvosnövendék (két nő, hat férfi), 16 műegyetemi hallgató, egy bölcsészeti, egy közgazdasági egyetemi hallgató, egy felső kereskedelmi iskolai leánynövendék és egy háztartásbeli leány. Még többen fordultak segélyért a bizottsághoz, de ez már nem rendelkezett több pénzzel. Ezért elhatározta, hogy az akciót folytatja és bevonja azokat a módos aradiakat, akik szórakozás céljából utaznak Budapestre.

— Friedrich István Rómában. Rómából jelentik: Friedrich István a magyar fascista mozgalom vezére ma ideérkezett.

— Tisztviselőket keres a lakáshivatal. Az aradi lakásbérbeadóhivatal két tisztviselői állásra hirdet pályázatot. Az állások betöltéséhez különösebb képzettség nem szükséges és a román nyelv perfekt tudását sem kívánják. Az akceptált jelentkező azonnal elfoglalhatja állását.

— Tánciskola. Gencsyné kezdő tánckolonja március hó 6-án este 8 órakor kezdődik.

— Dr. Kele Sándor ügyvédi irodáját Sirian (Világos) megnyitotta.

— Ma este 9 órakor ATE választmányi ülés a Fehér Kereszt gyémánttermében.

Életbelépett a deviza-törvény.

— Megalakult az aradi devizahivatal. — Mellőzött régi aradi pénzüzetek. —

Holnap, március elsején lép életbe az új devizatörvény Romániában. Bankkörökben rég nem volt olyan port rendelet és olyan élénk pertraktálás tárgyát még semmi nem képezte, mint a holnap életbe lépő törvény. Reggeltől-estig csak erről beszélnek a pénzemberek és különösen a törvény eddig homályos pontjai alkotják a vita anyagát. A törvény ugyanis nem terjed ki a devizaforgalom részletes szabályozására, erre vonatkozólag a végrehajtási utasításnak engedi át a teret. A végrehajtási utasítás azonban ma estig még nem érkezett meg Aradra.

A devizatörvény nem állít fel devizaközpontot és nem intézkedik az áruk szabályozásáról sem. Továbbra is a tőzsdék, illetőleg, ahol ez nincs, a magánforgalom szabályozza a devizák árát. Timiosarán (Temesvárott) már megkezdte működését a tőzsde, Clujon (Kolozsvárott) most szervezik a megnyitását, az aradi tőzsde igazgatósága az aradi pénzüzetek vezetőivel együtt a múlt héten tartott értekezletet a tőzsde megnyitása tárgyában. Fkkor a devizatörvénytől tették függővé az aradi tőzsde megnyitását és mint ma értesülünk, az aradi pénzemberek egy része egyelőre nem tartja időszerűnek a tőzsdéforgalom megkezdését.

A devizatörvény egyelőre csak néhány pénzüzetnek engedélyezte a devizaüzlet folytatását. Az engedélyezést csupán az befolyásolta, hogy mely intézet bír új működési engedéllyel. Csupán ezek az intézetek kapták meg az engedélyt, tekintet nélkül arra, hogy foglalkoztak-e eddig devizaüzlettel vagy sem. Így Aradon hat intézet kapta meg az előleges engedélyt, a Banca Romaneasca, Marmorosch Blank & Co és a Centrala aradi fiókjai, a Victoria, az Aradi Első és az Aradi Polgári Takarékpénztárak. A két utóbbi pénzüzetet a tőkeemelési kapcsán kapta meg az új működési engedélyt. A törvény által engedélyezett pénzüzetek közül a legtöbb alig, vagy egyáltalában nem foglalkozott eddig devizaüzlettel. Ezzel szemben a legrégebb aradi devizával foglalkozó bankok, mint az Általános Takarékpénztár és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókja vagy a többi között az Aradmegyei Takarékpénztár, az Aradi Központi Takarékpénztár és a Temesi Agrár Takarékpénztár, valamint a Temesvári Lloyd Bank fiókjai, amelyek mind régóta és erőteljesen foglalkoznak devizaüzlettel, a törvény intézkedése által háttérbe szorultak.

Mindazonáltal rövidesen enyhülni fog a helyzet ezen a téren, mert a törvény szerint mindazon vidéki pénzüzetet, amely legalább 5 millió lej alaptőkével bír, három év óta működik, spekulatívességet

— Ujjalakítják a Neptun-fürdőt. A városi mérnöki hivatal ma állította össze a Neptun-fürdő ujjalakításának költségvetését. A tervek szerint a város az idén kétszáz ezer lejt fektet bele a fürdő ujjalakításába. A költségvetést holnap tárgyalja a tanács és valószínűleg a Neptun-fürdő építéséhez a jövő héten hozzákezdenek.

nem követett el és eddig is foglalkozott devizaüzlettel, kérelmezheti az előzetes jóváhagyás nélkül való üzletkötéshez szükséges engedélyt. A kérvényezés a helyi deviza hivatal utján történik és remélhető, hogy 2-3 héten belül a törvénynek sérelmes része megnyílik majd a hátrányba helyezett pénzüzetek részére. A jelenleg engedélyezett pénzüzetek is csak ideiglenes engedélyt kaptak, a devizaforgalom engedélyezését épp úgy kell kérvényezniük a helyi bizottságtól, mint a mellőzött intézeteknek. Mint értesülünk, csupán a fenakadások elkerülése végett kapott egyelőre néhány intézet engedélyt a deviza üzlet kötéséhez.

Nemcsak Aradon, hanem a többi erdélyi városokban is hasonló a helyzet. Több olyan intézet részesült kedvezményben, amely eddig nem foglalkozott devizával, viszont régi deviza-intézeteket mellőz a törvény. Clujon csak az Agrara, a Centrala, a Hitelbank és az Albina fiókja kapott engedélyt az engedélyezett bucuresti pénzüzetek fiókjain kívül. Timisoaran (Temesvárott) a „Timisiana” Takarékszövetkezet, a Temesvári Bank és Kereskedelmi R-T. és a Sváb Nemzeti Bank a cluji és a bucuresti bankfiókokon kívül, Oradea-Maren (Nagyváradon) pedig csak a cluji és bucuresti bankfiókok kapták meg az engedélyt.

A pénzváltóüzletek működését engedélyez továbbra is a törvény, de azzal a korlátozással, hogy egy személynek három hónap alatt csak 2000 francia frankig adható el valuta, ami egészen minimális összeg. Az engedélyezett intézetek minden bejegyzett cégnek árusíthatnak devizát, bármily összegben és mindössze egy írásos nyilatkozat ellenében, amely a deviza felhasználásának célját tartalmazza. A pénzüzetek devizaüzleteit a helyi devizahivatal ellenőrzi, amelynek működési köre a kereskedők ellenőrzésére is kiterjed, amennyiben a devizavásárlás alkalmával adott nyilatkozatban foglaltak valóságát utólag igazolni kell az ellenőrző közeg előtt.

Az aradi Deviza hivatal ma délután 4 órakor alakult meg a Banca Nationala fiókjának helyiségében. A bizottság tagjai hivatalból Nasta Victor a Banca Nationala fiókjának igazgatója, a Kereskedelmi és Iparkamarának elnöke, aki helyett ma Steigerwald Alajos jelent meg és a pénzügyigazgatóság képviselője Petrescu Illés pénzügyi felügyelő. A mai alakuló értekezleten megjelent Zima Tibor országgyűlési képviselő a kereskedelmi kamara főtitkára is. A Devizahivatal a Banca Nationala helyiségében székel és szükség esetén ül össze Nasta Victor elnök összehívására. Legközelebbi ülése, amennyiben addig a végrehajtási utasítás megérkezik holnap délután négy órakor lesz.

— Roboz Béla öngyilkossági kísérlete. Budapestről táviratozzák: A hazaárulás miatt letartóztatott Roboz Béla az elmúlt éj folyamán kitörte cellája ablakának üvegét és egy üvegcsereppel öngyilkossági szándékából fel akarta vágni karján az ütőereket, azonban csak jelentéktelen sérülést szenvedett. A rendőrség megállapította, hogy több ide-

„ORIENT“ divatáruház

Bulv. Regina Maria No. 18. (Salacz-utca) sarok.

Női tavaszi kabát kelme, férfi szövetek, selyen crep maraccinok, crepdesinek, kalap panet, selymek, óriási választékban raktárra érkeztek

gen hatalmon kívül a franciák figyelmét is felhívták Robozék a magyar hatóságokra és azt követelték, hogy Friedrich István, akkori miniszterelnököt egy nyilatkozata miatt francia gyalázásért tartóztassák le a franciák.

— **Ödvözet Aradra.** Az Aradi Közlöny szerkesztőségébe ma levelet hozott a posta. A Bucuresti Regina Elisabetha katonai kórházból küldik üdvözlétüket ismerőseiknek a következő kórházi ápoltak: Schenker Ferenc (Glogovác), Doró Ferenc (Glogovác), Butár György (Glogovác), Beretian Mihály (Lipova), Wersching János (Lipova) és Frank Miklós (Kis-Teremia).

— **A magyar költségvetés.** Budapestről táviratozzák: Kállay Tibor pénzügyminiszter a nemzetgyűlés mai ülésén terjesztette be az 1922—1923. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatot. Eszerint a magyar állam 1922—23. évi költségvetése 49.6 milliárd deficittel zárult. A költségvetés két részből alakult. Az egyik a közirányítási és kormányzási szükségleteket és a közadokból származó bevételeket, a másik az üzemek kiadásait és bevételeit tartalmazza.

— **Szeretetház estély.** Két kézzel nyujt szepet és jót a filantropia jegyében lezajló szombat esti mulatság, melynek rendezését városunknak a jótékonyaság terén fardhatatlan hölgyei vállalták magukra. A nagyközönség által méltán perhorreskált „pumpolás” nem fog ez alkalommal belépőjegyet kapni. Ott, ahol a jótékonyaság gyakorlása a gastronomikus élvezetekkel találkozik a szokásos, sőt mérsékelt éttermi árak fogják megnyugtani a netán aggodalmaskodókat. A gyakorlati érzék szelíd ivelésű vacsorajegyet is a külsőségek közé iktatott. Meghívók nincsenek. Az estély 10 órakor veszi kezdetét.

— **A gyilkos mérnök bünpöre.** Bucurestből jelentik: Az esküdtbíróság tegnap kezdte tárgyalni Critescu mérnök ügyét, aki a Technica Miniera közgyűlésén az egyik igazgatósági tagot agyonlőtte és többeket megsebesített. A mérnök a bíróság előtt azt mondta, hogy tetteire nem emlékszik, mert a közgyűlésen hirtelen örület fogta el és mindent ennek hatása alatt követett el. A kihallgatott tanúk szerint a vállalat rossz anyagi helyzete háborította fel a vádlott mérnököt, aki attól tartott, hogy egész vagyonát elveszítette.

— **„Olla” gummi a legtökéletesebb.**

— **Sirrablás Lipót Szalvátor mauzoleumában.** Bécsből jelentik: A Wilheiminenberg kastélyban, amely azelőtt Lipót Szalvátor főherceg tulajdonát képezte, a park mauzoleumában eltemetett Montréal herceg és neje koporsóját ismeretlen tettesek az éjjel feltörték és kirabolták. A környék lakossága körében az a hit terjedt el, hogy a hercegi pár koporsójában értékes kincsek vannak, tényleg azonban Montréal herceget és nejét

egyszerű polgári ruhában temették el minden ékszer nélkül. A vakmerő sirrablók a mauzoleum érckapuját fejszével kifeszítették és a koporsó üvegfedelét betörve, értéktárgyak után kutattak, amit az is bizonyít, hogy a hercegné feketeeselyem halottas ruhája darabokban csüngött ki a koporsóból. A rablók a kápolna oltárában elrejtett arany és ezüst gyászemléktárgyakat elrabolták.

A milliárdos bankcsalás.

(Folytatják a nyomozást.)

Budapestről táviratozzák: A Wiener Kommerzialbank budapesti intézetének ügyében folytatott nyomozás során a rendőrség most kimutatta, hogy harminc esetben az igazgatók milliós veszteségeiket a bank számlájára; milliós nyereségeiket pedig a saját folyószámjuk javára írták. Megállapítást nyert azonban az is, hogy a bank veszteségeit az igazgatók lefoglalt vagyona jelentős részben biztosítja. Az igazgatóknál a bünyüvi zárlatok egész sorát hajtották végre és nemcsak értékpapirokat és valutáris készleteket foglaltak le, hanem lefoglalták sok millió értékű lakásaikat, autóikat és képeiket is. A nyomozás ebben az ügyben vidéken is folyik, mert ez a bank finanszírozza a békéscsabai és az orosházi Kereskedelmi bankokat is. Kiderült, hogy az ottani bankigazgatók, Márkus József és Márkus Pál hasonló manipulációkat követtek el. A rendőrség ezekre is kiterjeszti a nyomozást.

Lulu, nyilatkozz!

(Mi van a Barth-féle autogrammgyűjteménnyel?)

Lulu, ne izgass. Az embert annyi minden izgatja. Itt van ez a Ruhr-dolog. Mást megszáll a Szentlélek, a Ruhrvidéket megszállja a francia hadsereg. Itt van a tavaszi raglánd-kérdés. Raglándundom lenne egy ilyen kabát és főproblémám néhány napja. Na és a török kérdés? És a fiatalítás, a majommirigyek? Majommirigy vagyok a pártislakra, hogy milyen könnyen fiatalodnak most. Napok óta zavarban vagyok, hogy melyik majmot fogom meg itt az Aradon a korzón, akitől meg lehetne fiatalodni. Egész fiatal akarok lenni. Nem olyan pártis fiatal. Ilyen aradi fiatal. És erre jön az öreg Barth Lulu és felizgat. Illetve nem ő jön. Jön egy távirat. Így szól: „Bécsből jelentik: Szokatlan bünyü foglalkoztatja a bécsi rendőrséget. A világ leghíresebb autogrammgyűjteményének tulajdonosa, az aradi származású Barth följelentést tett a rendőrségnek, hogy gyűjteményét ellopták. A lopás körülményeiről a rendőrség a nyomozás sikere érdekében eddig nem ad felvilágosítást.”

Na mármint. Az összes közép-európai újságok megírták a múlt hónapban, hogy Barth Lajos, kitűnő földünk, eladta az autogrammgyűjteményét. Többféle variációban adta el. Eladta mint Barth, élet

fogytiglani eltartás címén. Aki megvette, köteles Lulut élete végéig eltartani. De Lulu nem köteles, Lulu egy Lulu. Mint Lulu is eladta, milliókért. Azt nem tudjuk, hogy milyen milliókért. Svájci milliókért, vagy osztrák milliókért? Aztán eladta, mint Lajos. Utazással együtt. Ugy, tudniillik, hogy gyűjti tovább az autogrammok, de az utazást az ízei, aki megvette a könyvet. Egész össze vagyok zavarodva. Ki vette meg? Miért vette meg? Miért adta el, Lulu? És ha eladtad, miért lopták el tőled? Vagy, ha ellopták, miért adta el a lopás után? Lulu, nyilatkozz! Nézd, itt van a Ruhr kérdés. Meg a török-dolog. Annyi izgalma van az embernek. Lulu, ne bántsd. És — a nyomozás érdekében — adj egy kis felvilágosítást. Eladtad, vagy nem adta el? Ellopták, vagy ellopták? Nem tudok aludni. Táviratozz nekünk, Lulu. Adunk egy autogrammot, csak áruul el: eladtad? Ellopták?

(f. t.)

Lakók védelme.

(Csehországban lehet stájeroknál a nagy jövedelmű lakóknak.)

Prágából jelentik: A koalíciós pártok parlamenti ötos-bizottsága, amelyet az új lakbérleti törvény ki dolgozásával megbíztak, egyelőre még nem készült el a javaslattal, de az új törvény alapelveiben nagy jában már megállapodott. Eszerint az olyan személyek, akiknek másfélmillió cseh-szlovák korona vagyona van, a felmondás, valamint a lakbér felemelése elleni felszólalás alól ki vannak zárva. Az ezidőszert érvényben levő törvény ebben a tekintetben két millió koronát ír elő. Olyan személyek, akik hatvanezer korona évi jövedelmet mutatnak ki, nincsenek kivéve a felmondás ellen való védelem alól, de ki vannak véve a lakbér felemelése elleni védelem alól. Azonkívül megegyezett a bizottság abban, hogy a régi törvényben csak demonstrative felsorolt felmondási okokat kiterjeszti, még pedig oly módon, hogy ezeknek az okoknak taxative való felsorolására figyelemmel lehessenek. Üzemi műhelyek és üzlethe-lyiségek nem lesznek kivéve a lakók védelmi törvénye alól, de elismerik a további lakbéremelés lehetőségét. E tekintetben még nincsenek tüzetesebben meghatározott megállapodások. Minden valószínűség szerint a lakbéremelés fokozatos elvét fogják érvényesíteni. De a lakbéremelés, még ha elfogadják is, nem lesz más, mint a bérlők és háztulajdonosok új kompromisszuma, amely csak a nagyobb lakások százalékos béremelésben fog kifejeződni.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Február 28.) Dollár 225, márka 0.0145, szokol 6.30, dinár 2.20, francia frank 13.30, magyar korona 0.07. **Küizetése:** Budapest belföldi 17, külföldi 14, Bécs 320, Berlin 0.0105, Prága 6.40.

Bucurestli tőzsdezárlat. (Február 28.) **Küizetése:** Páris 13.12, Berlin 0.01, London 1005, Newyork 216, Milano 10.25, Zürich 41, Bécs 0.0030, Prága 6.48, Budapest 0.08, **Valuták:** Napoleon 800—815, márka 0.0120—130, léva 1.15—1.20, török lira 1.15—1.20, angol font 990—1000, francia frank 13.40—13.50, svájci frank 42—43, lira 10—10.10, drachma 2.40—2.50, dinár 1.90—2, dollár 220—222, lengyel márka 0.0052—55, osztrák korona 0.0032—33, magyar korona 0.0725—7.50, szokol 6.10—6.25.

Zürichi nyitás. (Február 28.) Berlin 0.0235, Newyork 532.50, London 2507, Páris 32.65, Milano 25.65, Prága 15.7750, Budapest 0.18, Belgrád 5.1250, Bukarest 2.45, Varsó 0.0105, Bécs 0.007475, bélyegzett 0.0075.

Zürichi zárlat. (Február 28.) Berlin 0.0237, Amsterdam 211, Newyork 532.50, London 2508, Páris 32.40, Milano 25.62, Prága 15.80, Budapest 0.18, Belgrád 5.1250, Bucuresti 2.45, Varsó 0.0105, Bécs 0.007475, bélyegzett 0.0075.

Budapesti devizaközpont jegyzése. (Február 28.) Napoleon 11000, angol font 13780—14080, dollár 2925—3000, francia frank 179.50—189.50, lira 142—148, osztrák korona 0.0415—4.35, leu 14—15, szokol 86.50, svájci frank 550—570, dinár 28—30, lengyel márka 0.06—7, léva 18—19, hollandi forint 1160—1200.

Mozi.

* Vidám, jóízű kacagás kel életre az Apolló csütörtöki premierjén, amelyen csupa nagyszerűen humoros kép kerül bemutatásra. A mozi igazgatósága nevető estét rendez, amelyen a legkiválóbb komikusok és köztűk is elsősorban Chaplin és Fatty hat pompás bohózat kerül színre, egyik nagyszerűbb darab, mint a másik, minden egyes jelenete a megtévesztült humor, jókedv, nevetés. Akár Chaplin a maga groteszken és művészi figurájával, akár pedig Fatty a páratlan ügyességű komikumával jelenik meg a vásznon felhangzik a vidám és jókedvű kacagás, amely nem szűnik meg egyetlen pillanatra sem. Az Apolló estje valóban kacagó est lesz. A csütörtöki bemutatón a következő bohózatok és vigjátékok kerülnek bemutatásra: Chaplin mint művész, Ő kirándul, Ő mint rendőr, Toto mint szakács, Chaplin az új postás, Chaplin és kutyája.

* Az Uránia megint megnyitja kapuit a szombati, valamint vasárnapi műsorán szenzációsan érdekes amerikai attrakciót tűzött ki, amelynek címe a Kinyilatkoztatás s amelynek főszerepét Nazinova játsza.

TUNGSRAM A legjobb villanykörte! Mindenütt kapható!

Tavaszi felöltő, ruha és jemper ujdonságok megérkeztek

PLESZ GYULA

céghoz, Arad, Str. Col. Piriol 3. (Vörösmarty-u.) A színház hátsó bejáratával szemben. Angol és francia mértékutáni rendelések izlésesen eszközöltetnek.

Szerkesztői üzenet.

R. Józsefné, Arad—Gáj. Gróf Ap ponyi Albert jelenleg külföldön tartózkodik. Ugy tudjuk, most Spanyol országban van, ahonnan Párisba utazik. Budapesti pontos címét nem tudjuk, de elegendő, ha a magyar nemzetgyűléshez címezi levelét. Biztosan utánaküldik.

— Székrekedés. Bamberger orvos-tanár, a szívbetegek tankönyvének megalkotója, megállapította, hogy a FERENC JÓZSEF keserűviz nagyon megbízható hashajtó.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
felel.

Cenzurat:
Dr. V. MARCOVICI

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

A „Soborsini jelmezéből“ című cikk írója jónak látja továbbra is a homályban bujkálni és evvel a felelősségre-vonás kellemetlen tényétől magát távortartani. Ez az intelligens egymagában véve is gyáva eljárás, bár méltó az olyan egyénhez, aki elég arcátlan, nemcsak hazudni, de hazugságaival hölgyeket, tisztos családanyákat, mint „amazonokat“, „fecskéket“, „szitakötőket“, „nebántsvirágokat“ stb. stb. szerepeltetni. Az a fiatal ur, aki éretlen tréfakedvből forgatta a tollát, nem átalotta engem a 80-at jóval meghaladott agastyánt „rózsalovag“-nak csúfolni, arculütve minden jó izlést és becsületet jó érzést! A mai kor fia talsága a legnagyobb lelkiismeretlenségnek adja tanujelét, amikor tüntetve lábbal tapossa a kort megillető tiszteletet. Az én fiatal koromban a hazaért lelkesedtünk. 48-ban mint jóformán még csak pendelyes gyermek fegyvert forgattam és véres csaták özőnében szolgáltam a magas ideálokat, a nagy Napoleon emléke hevitette keblünket és a magasztos, szép és férfias célok töltötték el lelkünket. Akárki is legyen azon fiatal ur, aki az inkriminált cikket írta, a saját alacsony lelkiületének bizonyítványát állította ki. Álljon elő és nevezze meg magát, feleljen nekem ősz embernek arra, hogy milyen lelki eltévelyedésből kifolyólag tett csúffá avval, hogy rózsaszirmokkal díszítette fel becsületben megaggodt testemet? Szégyelje magát fiatal ember és ha nem tud jobbat írni, mint kövér hölgyeket soványak-

nak, öregeket fiataloknak, öreg embereket „rózsalovagok“-nak csúfolni, úgy inkább tanuljon valami más tisztességes mesterséget.

Maradok hazafias üdvözlettel Szerkesztő Urnak kész hive:

Soborsin, 1923. február 25.

id. verpeléti Csathó Gábor
gyógyszerész.

I. NACHT
fém- és vasnagykereskedő cég

raktár és irodahelyiségeit áthelyezte a Bulv. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 28. sz. alatti házába (a leégett Széchenyi malom tőszomszédságában), hol megnagyobbított raktáraival készséggel áll a viszonteladó kereskedők és nagyobb ipartelepek, bányák rendelkezésére. — 500 waggont befogadó raktáraiban oca. 150 waggon rudvas, vaslemez, fém és csavaráru, réz félgyártmányok vannak sortirozva. 1060

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen feleségem, illetve édesanyánk elhunyt alkalmából résztvételükkel felkerestek, temetésén megjelentek, koporsójára virágot, illetve koszorút helyeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.
Arad, 1923. február 28. 1064
Jock Mátyás és gyermekei.

Tavaszi árjegyzék!

„RENAISSANCE“

divatáruház

Str. Bratlanu 2. Minorita palota. Weitzer-u. 2.

- 140 cm széles női kabát szövet Lei 260.—
- 140 cm. széles ruhaszövet színekben Lei 145.—
- 140 cm. széles férfi gyapjuszövet Lei 225.—
- 150 cm. széles angol Barbei Lei 525.—
- 100 cm. széles Crep Marocain minden színben Lei 240.—
- Mintás selymek Lei 98.—
- Csipke-függöny Lei 89.—
- Angol cérna zefírek Lei 42.—
- Grenadínok minden színben Lei 88.—
- Harisnyák, vásznak és nyári divatkülönlegességek legolcsóbb bevásárlási forrása. 13068

Adolf Lusztbáder

Ingatlanforgalmi iroda 246
Arad, Str. Desseanu (Révay-u.) 2.
Elfogadok megbízásokat házak, szőlők és birtokok eladására. Előjegyzésben több kisebb-nagyobb bér és magánház.

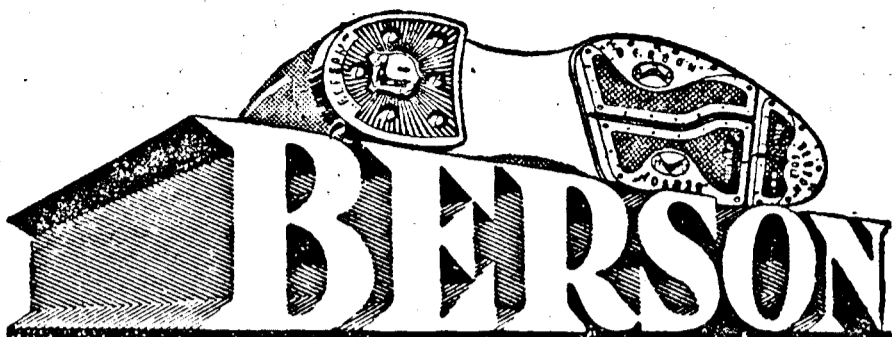
Kisebb

birtokot haszonbérbe,
esetleg felesbe keresek. Megkeresést:

Juhász gazdatiszt, Cil, (Alcsill)
kérek. 916

13741

Radio Hirdetési Iroda 2987/a. sz.



GUMMISAROK ÉS GUMMITALP

olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban óv nedvesség és hideg ellen!

Egy kísérlet mindenkit meggyőz arról, hogy a „**KALLA**“

halkonszervek a legtartósabbak és a legjobbak 13751 mindenütt kaphatók.

Aradi raktár viszontelárusítóknak:
Fischer Marcell
ARAD, Str. Unirei No. 10.

No. G. 4955—4—1922.

PUBLICATIE DE LICITATIE.

Pe baza decisiunii al Judecatoriei de ocol Arad No de mai sus cuprinse in favoarea lui Casa de Pastrare Civila Arad contra lui pentru suma de 1282 Lei 80 bani capital si accesorii. Interese 5% dela 5 Octombrie 1922. Spese staverite de prezent in 459 Lei 25 bani Mobilele pretuite in 5000 Lei se vor vinde la licitatie in Arad Strada Alexandru Gavra (Csernovits Péter-utca) No 24. in ziua de 1 Martie 1923. d. m. la oarele 5 aceasta licitatie sa defige si in favorul alor Casa de Pastrare Valea Crisului, Victoria György, Victoria Inst. de credit si economi Arad, Gyurkovits Mária Casa de Pastrare Centrala Arad, Adria Societate de Asigurare Arad, Citrom Adolf, Weil Carol, Othalmi Első Takarékpénztár. 1054
Arad, la 13. Februarie 1923.

CIUPULIGA,
exec. jud. regesc.

Eladó

60—80 HP. stabil Coumpond kondenzátoros gőzgép „Hertel, Leipzig“ gyártmány, „Dürr“ kazánnal együtt, jelenleg üzemen és megtekinthető a malomban Calafat, (Jur. Dolj). Közelebbi felvilágosítást nyújt: **Rudolf Samu, Arad.** Bulv. Regale Ferdinand No. 15. 1058

Édes nemes friss szegedi rózsapaprika, lucerna, répa, dughagyma és mindenféle magvak. 1058

kerti fűmag
érkezett, legolcsóbban kapható:

Erdős Pál cégnél
Arad, Piata Avram Ianou 3. (Szabadság-tér).



Használt ólom megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Vételkényszer nélkül látogassa meg

DAMA

harisnya áruházat Str. Alexandri (Salacz-u.) 1. Kelet hírlapiroda mellett. Mindennemű női, férfi és gyermek harisnyák nagy választékban

KENDER

5-ös legszebb
6-os minőségű
8-as jugoszlaviai

STERN SAMU

Timisoara, Piata Unirei 4. (Losonczy-tér.)

Brilliansarut, gyöngyöt, platinát, arany és ezüst árakat és hamis fogsorokat magas áron veszek: **Kun ékszerész, Arad.**

Várad I. női ruhakészítő szalonjába Str. Russu Sirianu (Aull. h. L.-u.) 20. megérkeztek az új divattalpek és így rendelésre a legújabb angol és francia női divatruhák készülnek, pontos kivitelben a legméltányosabb árt Mihailovits szabász szaktanár vezetése mellett.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

JÓFOZO szakácsnő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim a kiadóban. 4000

TISZTESSÉGES, ügyes szobaleányt keresek március 15-ére. Dr. Földes Béla. Strada Greceanu (Perényi-utca) 6-8. sz. 1059

IRODAI tisztviselőt keresek ügyvéd irodámban dr. Neff Ferenc ügyvéd. Aradul-Nou (Ujarad.) 1048

ÜGYES VARRÓLEÁNYOK és tanulóleányok felvétetnek azonnal Burján si Strasser-varroda Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 26. 1046

SELBSTSTAENDIGE deutsch-ungarische Korrespondentin, perfekte Stenotypistin, mit langjaehriger Büropraxis sucht dauernde Stelle. Offerte unter „Vollkommen selbststaendige Bürokräft.“ 1056

TANULÓFTU, vagy leány felvétetik. „Dáma“ divatüzlet Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. 13201

FŐZNI tudó mindenest keresek Strada Calvin 6. ajtó 2. 13202

GYAKORNOKOT jó kézírással, román nyelvtudással, azonnali belépésre felvesszünk. Személyes jelentkezés irásbéli ajánlattal. Cim Kelet hírlapiroda. 13038

KERESÜNK azonnali belépésre vármónási ügyekben jártas, jó kézírással és román nyelvtudással bíró gyakornokot vidékre. Személyes megjelenés irásbéli ajánlattal. Cim Kelet hírlapiroda. 13068

GYAKORLOTT csomagoló leányokat havi 600 lel fizetéssel felvesz Gábor Miklós csokoládégyár Arad, Str. Pescariului (Thököly Imre-utca) 1. 13068

TISZTESSÉGES kifutó leányt keres azonnali belépésre Kelet hírlapiroda. 13068

PERZSA, szmirna stb. szönyegek szak-szerű javítása „Spárta“ szövőműiparban Bohus-palota. 13201

INTELLIGENS leány pénztárnál alkalmazást nyerhet Janka gyógyszerárban. 1062

HAZISZOLGA nőtlen, jó bizonyítvánnyal rendelkező felvétetik. Virágos kert építéséhez értő előnyben részesül. Cim a kiadóban. 915

PERFECT bejáró szakácsnő keresetetik március 15-re. Cim a kiadóban. 1009

NEMET-ROMÁN perfect gyorsírónót keresünk azonnali belépésre, írott ajánlatok Schenker & Co. szállító cégnél adandók le. 18067

PERZSASZÖNYEG csomózásban ügyes leányok és tanuló-leányok felvétetnek. Spárta szövőműiparban, Bohus-palota. 13200

IRODISTANÓT, ki perfect géprő, azonnali belépésre keresek. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével a kiadó továbbít. 1034

Vétel és eladás.

GYÜMÖLCSFAK KAPHATÓK Szabó József kertészeti a villamos vasút telepen. 1049

EZÜST FENYŐ két kifogástalan példány 3 és 3½ méter magas, átültetésre alkalmas, eladó. Strada Vladimirescu (Dobó-utca) 4. 1055

CARRARAI márvány szobor, jókarban levő férfi ruhák, ezüst kanalak, szobrok, fali és egyéb dísz tárgyak, kézmunkák, szamovár, antik pohár, stb. eladó. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 23. I. e. jobb. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszönyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

KÉT ÉVES tenyészképes faj him farkas kutya eladó. Cim a kiadóban. 1045

CSÜTÖRTÖKÖN ÉS PÉNTEKEN friss hal kapható Str. D. Radu (Magyar-utca) és Str. Garagiale (Csiky Gergely-utca) sarkán levő fűszerüzletben. 1063

ZONGORA-automata vidéki moziba, vagy vendéglőbe nagyon alkalmas, olcsón eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 12005

GYÖNYÖRŰ fekete, hangversenyzongora 20 ezer leleért eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13005

BURGONYA KAPHATÓ nagyban és kicsinyben Luttwák József cégnél. 1037

STOCK, esetleg más rendszerű jókarban levő motoreka megvételre kerestetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 13201

JÉGSZEKRÉNYT veszek, jó állapotban levőt. Cim Kelet hírlapiroda. 13068

VETNI VALÓ rózsaburgonya kapható Str. Mărăsești (Kossuth-utca) 62. 1061

„MEGBIZÁS“ VÁLLALAT Str. Horia (Széchenyi-utca) 2. Vétel és eladásra keres házakat, földeket, szőlőket és minden ingóságot. 13736

KERESKEDELMI ES VAMMALOM két-járatu, Arad megye területén, azonkívül különböző gyártmányu cséplőgáranitúrák eladók. Savoy-cég (Kereskedelmi iskola) mellett. 13739

ECETES, vagy vizes uborkát nagyobb mennyiségben veszek. Palkovits vendéglő. 1047

URISZOBA vadonatúj, elegáns, angol klub börgarnitúrával eladó. „Salon Artistique“ (Fischer Eliz-palota.) 13576

KITŰNŐ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hangjegyek Kerpelnél. 13625

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szönyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázakat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

YOST eredeti festékpárnák Klasszikus a legjobb carbonpapir kaphatók Szegfű író-gépvállalatnál Luther-utca 1. Telefon III. 18781

ELADÓ 1 darab 20 HP. Máv. gyártmányu, kéthengeres koupond gőzgép 1922. évben lett 5 évre engedélyezve. 1 darab 21a) Ganz-féle dupla hengerszék 1 pár 42-ös francia kőjártat. 1 pár 44-es daraskő, továbbá egy 5 méteres hengerszita selyemmel, egy 5 méteres hengerszita selyem nélkül, egy gabonatisztító. Üzemben megtekinthetők április 1-ig Joanás-malom Simandul-Sus (Felsősimánd.) 801

SAJATTERMÉSŰ ménesi hegyiborok kicsinyben 8 leltől Str. Vladimirescu (Dobó-utca) 4. 1020

Oktatás.

ZONGORAÓRÁKAT ad kezdőknek és haladóknak jutányosan zeneakadémiai hallgató. Strada Barltiu (Rákóczy-utca) 15. 1024

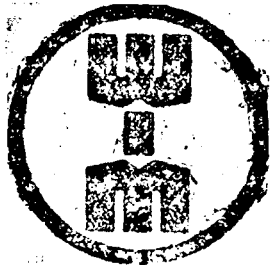
Ingatlan.

ELADÓ HÁZ Arad legszebb utcájában. Cim a kiadóban. 1052

Continental gépek

érkeztek.

Szegfű, Str. Luther Telefon III



„Hermes“ 7805.

IV.

BÉCSI NEMZETKÖZI MINTAVÁSÁR

1923. március 18-24.

A legelőnyösebb bevásárlási forrás az összes szakmák részére. Felvilágosításokkal szolgál a t. b. képviselő: 1061

Kereskedelmi és Iparkamara, Arad.

Utlevelekre vizumot 55 Leiért legpontosabban leggyorsabban a KELET-hírlapiroda szerezz, Str. Alexandri Salacz-u. 1

SÜRGŐSEN eladó Str. Doamna Purgly 93-as elfoglalható ház kerttel. Bövebbet Wallinger-irodában. 13202

Üzletek.

JÓFORGALMU sarok vendéglő a vasút és waggonyár mellett házsal, nagy terlekkel, azonnal eladó. Cim kiadóban. 608

BETÁRSULNÉK kereskedelmi, vagy iparvállalatba 100-150 ezer lei tőkével, személyes közreműködéssel is, esetleg jól menő üzletet átvennék. Csak reálisok adják ajánlataikat a kiadóhivatalba „Reális“ jellegre. 1038

Különféle.

EZERJÓFU gyomorellix, pártatlan hatásu szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy szerár Aradon. 10831

KÜLCSÖNT keresek három millió értékű ingatlanra, első helyi bekebelezés mellett, egymillió kettőszáz ezer leit tízes százalékra. Cim a kiadóhivatalban. 1017

NAGYOBB PINCE a centrumban ászok hordó, vagy transporthordó elhelyezése haszonbérbe kerestetik. Cim Kelet hírlapiroda. 13067

Izléses, divatos női kalapok

egy készen, mint rendelésre

jutányosáért kaphatók 13201

GORNELIA BINDER

szalonjában, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 21. ahol állandóan jó sikerrel működő kalapkészítő tanfolyam is van és így minden nőnek módjában van elsajátítani könnyű szerrel a kalapkészítés technikáját. Erdőküldőknek díjtalan felvilágosítás.

Szőlőpótláshoz alkalmas Dus yökerü Szőlőoltvány

és Gyökeres Riparia Portalis

kapható 18068

WINKLER JÖZSEF oltványtermelőnél Arad, Str. Consistoriului (Batthyányi-u) 11

Ismeri Ön már a

DIANA

sós borszesz

grandiozus hatását? Minden egészséges és minden beteg igazolhatja, hogy az elképzelhető legjobb siker csak 13671

Diana sós borszesz

használatával érhető el.